

Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΜΥΗΣΗ

ΓΕΝΙΚΑ ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

1. Με τα ιερά Μυστήρια της χριστιανικής μύησης οι άνθρωποι, απελευθερωμένοι από τις δυνάμεις του σκότους, πεθαίνουν και ενταφιάζονται με το Χριστό, μαζί του ανασταίνονται, λαβαίνουν το Πνεύμα της υιοθεσίας και με όλο το Λαό του Θεού εορτάζουν το θάνατο και την ανάσταση του Κυρίου¹.

2. Πραγματικά, με το Βάπτισμα οι άνθρωποι ενσωματώνονται στο Χριστό και συγκροτούνται σε Λαό του Θεού. Αφού λάβουν την άφεση όλων των αμαρτιών τους και λυτρωθούν από τις δυνάμεις του σκότους, μεταφέρονται στην κατάσταση των τέκνων της υιοθεσίας² και γίνονται νέα δημιουργία από το νερό και το Πνεύμα το Άγιο: γι' αυτό ονομάζονται και πραγματικά είναι τέκνα του Θεού³. Έπειτα, με το ιερό Μυστήριο του Χρίσματος, λαβαίνουν τη σφραγίδα της δωρεάς του ίδιου αυτού Πνεύματος, εξομοιώνονται τελειότερα με τον Κύριο και ενισχύονται από Πνεύμα το Άγιο ώστε, δίνοντας τη μαρτυρία τους σ' όλο τον κόσμο, να συμβάλλουν στην ταχύτερη ολοκλήρωση του Σώματος του Χριστού⁴. Τέλος, συμμετέχοντας στη σύναξη της θείας Λειτουργίας, τρώνε το Σώμα του Χριστού και πίνουν το Αίμα του, για να έχουν ζωή αιώνια⁵ και να εκφράζουν την ενότητα του Λαού του Θεού. Προσφέροντας τον εαυτό τους μαζί με το Χριστό, συμμετέχουν στην παγκόσμια θυσία, δηλαδή στην απολυτρωμένη ανθρώπινη κοινωνία⁶, την οποία πρόσφερε στο Θεό ο μέγας αρχιερέας Χριστός. Και κατορθώνουν ώστε, με την πλουσιότερη επιφοίτηση του Αγίου Πνεύματος, όλο το ανθρώπινο γένος να φτάσει στην

¹ Β' Βατικανή Σύνοδος, Διάτ. για την Ιεραποστολική Δραστηριότητα της Εκκλησίας *Ad Gentes* αρ. 14.

² Κολ 1,13' Ρωμ 8,15' Γαλ 4,5' Σύνοδος Τριδέντου Συνεδρίαση VI, *De iustificatione*, cap. 4 *Denz.* 769 (1524).

³ Πβλ. Α' Ιω 3,1.

⁴ Πβλ. Β' Βατικανή Σύνοδος, Διάτ. για την Ιεραποστολική Δραστηριότητα της Εκκλησίας *Ad Gentes* αρ. 36.

⁵ Πβλ. Ιω 6,55.

⁶ Ιερού Αυγουστίνου *Η Πολιτεία του Θεού* X, 6: *Λατινική Πατρολογία*, 41,284' Β' Βατικανή Σύνοδος, *Δογμ. Διατ. περί Εκκλησίας*, *Lumen Gentium*, 11' *Για τη Διακονία και τη Ζωή των Ιερέων*, *Presbyterorum ordinis*, αρ. 2.

ενότητα της οικογένειας του Θεού⁷. Τα τρία λοιπόν ιερά Μυστήρια της χριστιανικής μύησης συνδέονται μεταξύ τους, για να οδηγήσουν τους χριστιανούς στην ολοκλήρωση και στην άσκηση της αποστολής τους, που είναι αποστολή όλου του χριστιανικού λαού μέσα στην Εκκλησία και μέσα στον κόσμο⁸.

A. Η ΑΞΙΑ ΤΟΥ ΒΑΠΤΙΣΜΑΤΟΣ

3. Το Βάπτισμα, είσοδος στη ζωή και στη Βασιλεία του Θεού, είναι το πρώτο ιερό Μυστήριο του νέου νόμου, το οποίο πρότεινε ο Χριστός σε όλους, για να έχουν ζωή αιώνια⁹. Έπειτα, μαζί με το Ευαγγέλιο, το εμπιστεύθηκε στην Εκκλησία, όταν παρήγγειλε στους Αποστόλους: “Πηγαίνετε και διδάξτε όλα τα έθνη, βαπτίζοντάς τους στο όνομα του Πατέρα και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος”¹⁰. Γι’ αυτό το Βάπτισμα είναι προπάντων Μυστήριο της πίστεως εκείνης, με την οποία οι άνθρωποι, φωτισμένοι από τη χάρη του Αγίου Πνεύματος, ανταποκρίνονται στο Ευαγγέλιο του Χριστού. Δεν υπάρχει λοιπόν για την Εκκλησία καθήκον αρχαιότερο και σπουδαιότερο από το να προτείνει σε όλους, τόσο στους κατηχούμενους όσο και στους γονείς των παιδιών που πρόκειται να βαπτιστούν και στους αναδόχους, την καλλιέργεια της αληθινής και δυναμικής εκείνης πίστεως, με την οποία, ακολουθώντας το Χριστό, εισέρχονται στο λαό της νέας Διαθήκης ή επιβεβαιώνουν ότι ανήκουν σ’ αυτόν. Αυτός είναι ο πραγματικός σκοπός προς τον οποίο αποβλέπουν τόσο η ποιμαντική δραστηριότητα για την μόρφωση των κατηχούμενων και την προετοιμασία των γονέων, όσο και η ακολουθία του θείου Λόγου και η ομολογία της πίστεως κατά το Βάπτισμα.

4. Το Βάπτισμα είναι επίσης το ιερό Μυστήριο με το οποίο οι άνθρωποι ενσωματώνονται στην Εκκλησία και, οικοδομημένοι σ’ ένα πνευματικό κατοικητήριο του Θεού¹¹, γίνονται βασιλικό ιεράτευμα και λαός άγιος¹². Είναι ακόμα ο μυστηριακός σύνδεσμος που ενώνει όλους εκείνους που φέρουν τη σφραγίδα του¹³. Το Βάπτισμα τιμάται πάρα πολύ από όλους τους

⁷ Β’ Βατικανή Σύνοδος, Δογμ. Διατ. περί Εκκλησίας *Lumen Gentium*, αρ. 28.

⁸ Β’ Βατικανή Σύνοδος, Δογμ. Διατ. περί Εκκλησίας *Lumen Gentium*, αρ. 31.

⁹ Πβλ. Ιω 3,5.

¹⁰ Μτ 28,19.

¹¹ Πβλ. Εφ 2,22.

¹² Πβλ. Α’ Πετρ 2,9.

¹³ Πβλ. Β’ Βατικανή Σύνοδος, Διάταξη για τον Οικουμενισμό, *Unitatis redintegratio*, αρ. 22.

χριστιανούς, χάρη στον αναλλοίωτο χαρακτήρα του, τον οποίο υπογραμμίζει η ίδια η τελετή του ιερού Μυστηρίου στο Ρωμαϊκό Τυπικό, όταν ενώπιον του Λαού του Θεού, χρίονται οι νεοφώτιστοι με το άγιο Μύρο. Γι' αυτό, όταν έχει τελεστεί έγκυρα, ακόμη και από τους χριστιανούς μη καθολικούς αδελφούς, δεν επιτρέπεται σε κανένα να το επαναλάβει.

5. Το Βάπτισμα, σαν λουτρό νερού και λόγου¹⁴, καθαρίζει τους ανθρώπους από κάθε αμαρτία, τόσο προπατορική όσο και προσωπική, τους κάνει συμμετόχους στη θεία φύση¹⁵ και στην υιοθεσία των παιδιών του Θεού¹⁶.

Πραγματικά, όπως δηλώνουν οι δεήσεις του αγιασμού του νερού, το Βάπτισμα είναι λουτρό αναγέννησης και πνευματικής ανακαίνισης των παιδιών του Θεού¹⁷. Η επίκληση της Παναγίας Τριάδας για εκείνους που πρόκειται να βαπτιστούν, κάνει ώστε αυτοί οι ίδιοι, σημειωμένοι στο όνομά της, να αφιερωθούν σ' αυτήν, και να μπουν σε κοινωνία με τον Πατέρα, τον Υιό και το Άγιο Πνεύμα. Αυτό είναι το αποκορύφωμα, για το οποίο προετοιμάζουν και προς το οποίο κατευθύνουν τα βιβλικά αναγνώσματα, οι προσευχές της χριστιανικής κοινότητας και η τριπλή ομολογία της πίστεως.

6. Ξεπερνώντας κατά πολύ τους εξαγνισμούς του παλαιού νόμου, το Βάπτισμα επιφέρει αυτά τα αποτελέσματα χάρη στο Μυστήριο των Αγίων Παθών και της Αναστάσεως του Κυρίου. Πραγματικά, όσοι βαπτίζονται, εξομοιώνονται με το Χριστό στο θάνατό του, συνταφιάζονται μαζί του¹⁸, αλλά και ζωοποιούνται μαζί του και συνανασταίνονται¹⁹. Διότι το Βάπτισμα δεν είναι άλλο, παρά η ανάμνηση και η επανάληψη του Πασχαλινού Μυστηρίου, αφού μ' αυτό οι άνθρωποι περνούν από το θάνατο της αμαρτίας στη ζωή. Όταν, λοιπόν, τελείται το Βάπτισμα, ιδιαίτερα κατά την Πασχαλινή Αγρυπνία ή τις Κυριακές, πρέπει να λάμπει σ' αυτό η χαρά της Αναστάσεως.

¹⁴ Πβλ. Εφ 5,26.

¹⁵ Πβλ. Β' Πετρ 1,4.

¹⁶ Πβλ. Ρωμ 8,15 Γαλ 4,5.

¹⁷ Πβλ. Τίτ 3,5.

¹⁸ Πβλ. Ρωμ 6,5.4.

¹⁹ Πβλ. Εφ 2,5.6.

B. ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΝΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΒΑΠΤΙΣΜΑΤΟΣ

7. Ο Λαός του Θεού, δηλαδή η Εκκλησία, η οποία μεταδίδει και τρέφει την πίστη που παρέλαβε από τους Αποστόλους, έχει πρωταρχικά το καθήκον να προετοιμάζει για το Βάπτισμα και να μορφώνει τους χριστιανούς. Με τη διακονία της Εκκλησίας, οι ενήλικοι καλούνται από το Άγιο Πνεύμα στο Ευαγγέλιο, και τα παιδιά βαπτίζονται και μορφώνονται στην πίστη της Εκκλησίας. Έχει, λοιπόν, μεγάλη σημασία, ήδη από την προετοιμασία του Βαπτίσματος, οι κατηχητές και οι άλλοι λαϊκοί να προσφέρουν τη συνεργασία τους στους ιερείς και στους διακόνους. Χρειάζεται επιπλέον, κατά την τελετή του Βαπτίσματος, ο λαός του Θεού να λαβαίνει ενεργό μέρος, για να εκδηλωθεί η πίστη και η κοινή χαρά, με την οποία οι νεοφώτιστοι γίνονται δεκτοί στην Εκκλησία. Πρέπει λοιπόν να αντιπροσωπεύεται όχι μόνο από τους αναδόχους, τους γονείς και τους συγγενείς, αλλά όσο είναι δυνατόν και από φίλους και γνωστούς και πολλά άλλα μέλη της τοπικής Εκκλησίας.

8. Σύμφωνα με αρχαιότατο έθιμο της Εκκλησίας, ο ενήλικος δε γίνεται δεκτός στο Βάπτισμα χωρίς ανάδοχο, που να είναι μέλος της χριστιανικής κοινότητας, και ο οποίος τον βοήθησε, τουλάχιστον στην τελευταία προετοιμασία του, να λάβει το ιερό Μυστήριο. Θα του συμπαρασταθεί, μετά το Βάπτισμα, για να προσκαρτερήσει στην πίστη και στη χριστιανική ζωή.

Ανάδοχος πρέπει να υπάρχει και στο Βάπτισμα των μικρών παιδιών. Αυτός αντιπροσωπεύει τόσο την οικογένεια του βαπτιζόμενου που διευρύνεται πνευματικά, όσο και τη μητέρα Εκκλησία. Αν χρειαστεί, θα βοηθήσει τους γονείς, ώστε το παιδί να γνωρίσει την πίστη του και να την εφαρμόσει στη ζωή του.

9. Τουλάχιστο στο τελευταίο στάδιο της προετοιμασίας του κατηχούμενου και στην ίδια την τέλεση του Βαπτίσματος, ο ανάδοχος παρεμβαίνει είτε για να μαρτυρήσει την πίστη του ενήλικου που βαπτίζεται, είτε για να ομολογήσει, μαζί με τους γονείς, την πίστη της Εκκλησίας, στην οποία βαπτίζεται το παιδί.

10. Γι' αυτό, κατά την κρίση του ποιμένα των ψυχών, ο ανάδοχος, που έχει οριστεί από τον κατηχούμενο ή από την οικογένεια, πρέπει να έχει τα παρακάτω απαραίτητα προσόντα για να ανταποκριθεί στις λειτουργικές πράξεις που πρέπει να θέσει, όπως αναφέρεται στον αρ. 9:

- 1) Να έχει οριστεί από τον ίδιο τον υποψήφιο που θα βαπτιστεί, και τους γονείς του, ή από εκείνους που κατέχουν τη θέση τους, ή, αν και αυτοί δεν υπάρχουν, από τον εφημέριο ή από το λειτουργό. Ο ανάδοχος πρέπει να έχει την ικανότητα και την πρόθεση να εκτελέσει τα καθήκοντά του.
- 2) Να είναι αρκετά ώριμος για να εκπληρώσει αυτό το καθήκον, το οποίο προϋποθέεται αν έχει συμπληρώσει το δέκατο έκτο έτος της ηλικίας του, εκτός αν ο επιχώριος Επίσκοπος έχει ορίσει άλλη ηλικία, ή αν ο εφημέριος ή ο λειτουργός κρίνουν ότι μπορεί να γίνει δεκτό και άλλο όριο ηλικίας.
- 3) Να έχει λάβει τα τρία ιερά Μυστήρια της χριστιανικής μύησης, δηλαδή το Βάπτισμα, το Χρίσμα και τη θεία Ευχαριστία, και να διάγει ζωή σύμφωνη με τα καθήκοντα που αναλαμβάνει.
- 4) Να μην είναι ο πατέρας ή η μητέρα του υποψηφίου να βαπτιστεί.
- 5) Να είναι ένας μόνο άνδρας και μία μόνο γυναίκα, ή ένας άνδρας και μία γυναίκα.
- 6) Να ανήκει στην Καθολική Εκκλησία και να μην του απαγορεύεται από το νόμο να ασκήσει αυτό το δικαίωμα. Μαζί με τον καθολικό (ή καθολική) ανάδοχο, αν οι γονείς το επιθυμούν, μπορεί να γίνει δεκτός σαν μάρτυρας του Βαπτίσματος ένας βαπτισμένος που ανήκει σε άλλη εκκλησιαστική μη-καθολική κοινότητα^{19β}. Όσον αφορά τους χριστιανούς μη-καθολικούς των Ανατολικών Εκκλησιών, αν το ζητά η περίπτωση, να ληφθούν υπόψη οι ιδιαίτεροι κανόνες για τις Ανατολικές Εκκλησίες.

11. Οι τακτικοί λειτουργοί του Βαπτίσματος είναι οι Επίσκοποι, οι ιερείς και οι διάκονοι.

- 1) Σε οποιαδήποτε τέλεση του ιερού αυτού Μυστηρίου, να θυμούνται ότι ενεργούν εντός της Εκκλησίας, στο όνομα του Χριστού και με τη δύναμη του Αγίου Πνεύματος. Ας δείχνουν, λοιπόν, μεγάλη φροντίδα στη διακονία του Λόγου του Θεού και στη μετάδοση του Μυστηρίου.
- 2) Ας αποφεύγουν επίσης κάθε ενέργεια που δικαιολογημένα θα μπορούσε να κριθεί από τους πιστούς σαν προσωποληψία²⁰.
- 3) Εκτός από περίπτωση ανάγκης, να μη μεταδίδουν το Μυστήριο του Βαπτίσματος εκτός των ορίων της δικαιοδοσίας τους, ακόμη και αν πρόκειται για πιστούς της δικαιοδοσίας τους.

^{19β} Πβλ. Κώδικας Κανονικού Δικαίου, Καν. 873 και Καν. 874, παρ. 1 και παρ. 2.

²⁰ Β' Βατικανή Σύνοδος, Διάτ. για τη θεία Λατρεία, *Sacrosantum Concilium*, αρ. 32' Ποιμ. Διατ. Η Εκκλησία μέσα στο σύγχρονο κόσμο, *Gaudium et Spes*, αρ. 29.

12. Εφόσον οι Επίσκοποι είναι οι κυριότεροι «οικονόμοι των Μυστηρίων του Θεού» όπως και οι ρυθμιστές όλης της λειτουργικής ζωής μέσα στην εκκλησιαστική τους επαρχία²¹, αυτοί ρυθμίζουν και τη μετάδοση του Βαπτίσματος, με το οποίο παρέχεται η συμμετοχή στο βασιλικό ιεράτευμα του Χριστού²². Ας μην παραλείπουν, κυρίως κατά την Πασχαλινή Αγρυπνία, να τελούν και οι ίδιοι το ιερό Μυστήριο. Σ' αυτούς ιδιαίτερα ανατίθεται το Βάπτισμα των ενηλίκων καθώς και η φροντίδα για την προετοιμασία τους.

13. Οι ποιμένες οφείλουν να προσφέρουν τη συνεργασία τους στον Επίσκοπο για τη χριστιανική μόρφωση και τη Βάπτισμα των ενηλίκων που βρίσκονται στην ενορία τους, εκτός αν ο Επίσκοπος έχει ορίσει διαφορετικά. Επιπλέον, καθήκον τους είναι, με τα κατάλληλα ποιμαντικά βοηθήματα και τη συνεργασία των κατηχητών και άλλων άξιων λαϊκών, να προετοιμάζουν και να βοηθούν τους γονείς και τους αναδόχους των παιδιών που πρόκειται να βαπτιστούν και να μεταδίδουν το ιερό Μυστήριο στα παιδιά αυτά.

14. Οι άλλοι ιερείς καθώς και οι διάκονοι, ως συνεργάτες στο διακόνημα του Επισκόπου και των εφημερίων, προετοιμάζουν για το Βάπτισμα, και όταν ο Επίσκοπος ή ο εφημέριος τους καλεί ή απουσιάζει, τελούν το Μυστήριο.

15. Ο λειτουργός, προπάντων όταν οι υποψήφιοι για το Βάπτισμα είναι πολλοί, μπορεί να βοηθηθεί από άλλους ιερείς ή διακόνους ή και λαϊκούς εκεί όπου φτάνει η αρμοδιότητά τους, όπως προβλέπεται σε αντίστοιχα μέρη της τελετής.

16. Αν δε βρίσκεται ιερέας ή διάκονος, σε περίπτωση κινδύνου και προπάντων όταν επίκειται ο θάνατος, κάθε πιστός, ακόμη και κάθε άνθρωπος, κινούμενος από την απαιτούμενη πρόθεση, μπορεί και μερικές φορές οφείλει, να μεταδώσει το Βάπτισμα. Αν όμως πρόκειται μόνο για έμμεσο κίνδυνο θανάτου, το Μυστήριο είναι καλύτερα να μεταδίδεται, αν είναι δυνατό, από κάποιο πιστό, σύμφωνα με τη σύντομη διάταξη της ακολουθίας, για την οποία γίνεται λόγος παρακάτω (αρ. 157-164). Ακόμη και σ' αυτή την περίπτωση αρμόζει να συγκεντρωθεί μια μικρή κοινότητα ή τουλάχιστο να βρεθούν, αν είναι δυνατό, ένας ή δύο μάρτυρες.

17. Όλοι οι λαϊκοί, ιδιαίτερα οι γονείς, αλλά και λόγω των καθηκόντων

²¹ Β' Βατικανή Σύνοδος, Διατ. Για το Ποιμαντικό έργο των επισκόπων μέσα στην Εκκλησία *Christus Dominus*, αρ. 15.

²² Β' Βατικανή Σύνοδος, Δογμ. Διατ. Περί Εκκλησίας *Lumen Gentium*, αρ. 26.

τους οι κατηχητές, οι μαίες, οι οικογενειακοί σύμβουλοι, οι κοινωνικοί λειτουργοί, οι νοσοκόμες, οι γιατροί, οι χειρουργοί, ως μέλη του ιερατικού Λαού του Θεού, οφείλουν να ενδιαφερθούν να μάθουν, ανάλογα με τις δυνατότητές τους, το σωστό τρόπο Βαπτίσεως για περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Οι εφημέριοι, οι διάκονοι και οι κατηχητές ας μορφώνουν όλους αυτούς και οι Επίσκοποι ας φροντίζουν να υπάρχουν, μέσα στα όρια της εκκλησιαστικής τους επαρχίας, τα κατάλληλα μέσα για την εξασφάλιση αυτής της μόρφωσης.

Γ. ΤΑ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΒΑΠΤΙΣΜΑΤΟΣ

18. Το νερό του Βαπτίσματος πρέπει να είναι φυσικό και καθαρό, τόσο για να εκδηλώνει την αλήθεια του συμβόλου όσο και για λόγους υγιεινής.

19. Το βαπτιστήριο ή, ανάλογα με την περίπτωση, το δοχείο όπου προετοιμάζεται το νερό, όταν το Μυστήριο τελείται μέσα στο Ιερό, πρέπει να λάμπει από καθαριότητα και ευπρέπεια.

20. Ας προβλέπεται επίσης, ανάλογα με τις τοπικές ανάγκες, να υπάρχει ζεστό νερό.

21. Εκτός από περίπτωση ανάγκης, ο ιερέας ή ο διάκονος πρέπει να βαπτίζουν μόνο με νερό που έχει αγιαστεί γι' αυτό το σκοπό. Αν ο αγιασμός του νερού έγινε κατά την Πασχαλινή Αγρυπνία, το αγιασμένο νερό ας διατηρείται, αν είναι δυνατό, για όλη την πασχαλινή περίοδο, ώστε με τη χρησιμοποίησή του να υπογραμμίζεται ο σύνδεσμος του Βαπτίσματος με το Πασχαλινό Μυστήριο. Έξω όμως από την περίοδο του Πάσχα, είναι καλύτερα να αγιάζεται το νερό πριν από κάθε τέλεση του Μυστηρίου, ώστε με τα λόγια του αγιασμού να υπογραμμίζεται το Μυστήριο της σωτηρίας, το οποίο η Εκκλησία επιτελεί και διακηρύττει. Αν το βαπτιστήριο είναι έτσι κατασκευασμένο, ώστε να έχει τρεχούμενο νερό, τότε γίνεται η ευλογία του νερού που αναβλύζει.

22. Το Βάπτισμα μπορεί να γίνει νόμιμα είτε με κατάδυση, που συμβολίζει καλύτερα τη συμμετοχή στο θάνατο και στην Ανάσταση του Χριστού, είτε με επίχυση.

23. Τα λόγια με τα οποία μεταδίδεται το Βάπτισμα στη λατινική

Εκκλησία είναι αυτά: *«Εγώ σε βαπτίζω εις το όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος».*

24. Ας προετοιμάζεται κατάλληλος χώρος γύρω από το βαπτιστήριο ή μέσα στο ναό για την Ακολουθία του θείου Λόγου.

25. Το βαπτιστήριο ή ο χώρος όπου είναι τοποθετημένο ή αναβλύζει το νερό του Βαπτίσματος πρέπει να χρησιμοποιείται αποκλειστικά για το Βάπτισμα και να είναι αντάξιο της ιερότητάς του, αφού εκεί ξαναγεννιούνται οι χριστιανοί από το νερό και το Άγιο Πνευμα. Ο χώρος αυτός μπορεί να είναι σ' ένα παρεκκλήσιο μέσα ή έξω από το ναό, ή σε κάποιο μέρος του ναού ορατό από τους πιστούς. Η κατασκευή του πρέπει να είναι τέτοια, ώστε να επιτρέπει τη συμμετοχή πολλών πιστών. Μετά από την περίοδο του Πάσχα, η πασχαλινή λαμπάδα αρμόζει να φυλάγεται τιμητικά στο χώρο του βαπτιστηρίου, για να ανάβεται κατά την τελετή του Βαπτίσματος και να μπορούν εύκολα να ανάβονται απ' αυτήν οι λαμπάδες των βαπτιζομένων.

26. Τα διάφορα μέρη της Ακολουθίας του Βαπτίσματος που τελούνται έξω από το χώρο του βαπτιστηρίου, ας γίνονται στους χώρους εκείνους του ναού που ανταποκρίνονται καλύτερα στο σχετικό μέρος της ακολουθίας και στον αριθμό των παρευρισκομένων. Τα μέρη εκείνα που συνήθως γίνονται στο χώρο του βαπτιστηρίου, μπορούν επίσης να γίνουν σε καταλληλότερους χώρους του ναού, αν το παρεκκλήσιο του βαπτιστηρίου δεν μπορεί να χωρέσει τους κατηχούμενους ή όλους τους παρόντες.

27. Όλα τα νεογέννητα μιας χρονικής περιόδου ας βαπτίζονται, αν είναι δυνατό, την ίδια ημέρα, σε μια κοινή τελετή. Δεν πρέπει όμως να τελείται το ιερό Μυστήριο δυο φορές την ίδια ημέρα αν δεν υπάρχει σοβαρός λόγος.

28. Για το χρόνο που πρέπει να τελείται το Βάπτισμα, τόσο των ενηλίκων όσο και των νηπίων, θα γίνει λόγος αλλού. Πάντοτε όμως η Ακολουθία του ιερού Μυστηρίου πρέπει να διατηρεί τον πασχαλινό της χαρακτήρα.

29. Οι εφημέριοι οφείλουν να καταγράφουν χωρίς καθυστέρηση στο βιβλίο Βαπτίσεων της ενορίας όλα τα ονόματα όσων βαπτίζονται, αναφέροντας το λειτουργό, τους γονείς, τους αναδόχους, τον τόπο και την ημερομηνία του Βαπτίσματος.

Δ. ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ ΠΟΥ ΕΠΑΦΙΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΣΥΝΟΔΩΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ

30. Η τοπική Σύνοδος της Ιεραρχίας έχει αρμοδιότητα, σύμφωνα με το Διάταγμα περί θείας Λατρείας (S.C. αρ. 63β), να καθορίζει τις γενικές αρχές των τοπικών λειτουργικών βιβλίων, οι οποίες πρέπει να εναρμονίζονται με τις γενικές αρχές του Ρωμαϊκού Λειτουργικού της Ακολουθίας του Βαπτίσματος, και να είναι προσαρμοσμένες στις κατά τόπους ανάγκες και, αφού επικυρωθούν από την Αγία Έδρα, μπορούν να τεθούν σε εφαρμογή στους τόπους για τους οποίους προορίζονται.

Γι' αυτό στις Συνόδους της Ιεραρχίας ανήκει:

- 1) Να καθορίσουν τις προσαρμογές για τις οποίες γίνεται λόγος στον αριθμό 39 του Διατάγματος περί θείας Λατρείας.
- 2) Να εξετάσουν με προσοχή και φρόνηση ποια στοιχεία από τις παραδόσεις και τον πολιτισμό μπορούν να γίνουν δεκτά. Να προτείνουν επίσης στην Αγία Έδρα και άλλες τυχόν προσαρμογές που θεωρούν ωφέλιμες ή και αναγκαίες, και με την έγκρισή της να τις υιοθετήσουν.
- 3) Να διατηρήσουν ή να αναπροσαρμόσουν στοιχεία που περιέχονται ήδη σε υπάρχοντα τοπικά λειτουργικά τυπικά, αρκεί να μπορούν να συμβιβαστούν με το Διάταγμα περί θείας Λατρείας και τις σημερινές ανάγκες.
- 4) Να ετοιμάσουν μεταφράσεις των λειτουργικών κειμένων, προσαρμοσμένες στο πνεύμα των διαφόρων γλωσσών και πολιτισμών, προσθέτοντας, όταν χρειάζεται, κατάλληλες μελωδίες.
- 5) Να προσαρμόσουν και να συμπληρώσουν τα προλεγόμενα που βρίσκονται στο Ρωμαϊκό Τυπικό, ώστε οι λειτουργοί να καταλαβαίνουν το νόημα των Ακολουθιών και να τις εφαρμόζουν σωστά.
- 6) Στις εκδόσεις των λειτουργικών βιβλίων που ετοιμάζονται με τη φροντίδα των Συνόδων της Ιεραρχίας, ας τακτοποιείται η ύλη με τον τρόπο που φαίνεται πιο κατάλληλος για ποιμαντική χρήση.

31. Στις χώρες των ιεραποστολών, οι Σύνοδοι της Ιεραρχίας, με βάση τα οριζόμενα στους αρ. 37–40 και 65 του Διατάγματος περί θείας Λατρείας, είναι αρμόδιες να κρίνουν αν τα στοιχεία μύησης, που χρησιμοποιούνται από ορισμένους λαούς, είναι δυνατό να προσαρμοστούν στο χριστιανικό Βάπτισμα και να αποφασίσουν αν μπορούν να γίνουν δεκτά.

32. Όταν το Ρωμαϊκό τελετουργικό του Βαπτίσματος προτείνει διάφορους τύπους από τους οποίους μπορεί να γίνει επιλογή, τότε στα ιδιαίτερα τελετουργικά μπορούν να προστεθούν και άλλοι παρόμοιοι τύποι.

33. Επειδή η εκκλησιαστική μελωδία συμβάλλει πολύ στην εξύψωση της τελετής του Βαπτίσματος, είτε δημιουργώντας την ομοφωνία των παρευρισκομένων, είτε διευκολύνοντας την κοινή προσευχή τους, είτε τελικά εκφράζοντας την πασχαλινή χαρά, την οποία πρέπει να απηχεί ολόκληρη η ακολουθία, ας φροντίζουν οι Σύνοδοι της Ιεραρχίας να παρακινήσουν και να βοηθήσουν έμπειρους μουσικούς για να επενδύσουν με μελωδίες τα λειτουργικά κείμενα που θεωρούνται κατάλληλα να ψέλνονται από τους πιστούς.

Ε. ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ ΠΟΥ ΕΠΑΦΙΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ

34. Ο λειτουργός, έχοντας υπόψη τις συγκεκριμένες περιστάσεις, τις ανάγκες, καθώς και τις επιθυμίες των πιστών, μπορεί να κάνει ελεύθερα χρήση των δυνατοτήτων που του παρέχει το τυπικό.

35. Εκτός από τις προσαρμογές που προβλέπονται από το ίδιο το Ρωμαϊκό τελετουργικό στο διάλογο και στις ευλογίες, ο λειτουργός, εξετάζοντας τις διάφορες συγκεκριμένες περιστάσεις, μπορεί να επιφέρει ορισμένες προσαρμογές, για τις οποίες θα γίνει λόγος στα προλεγόμενα του Βαπτίσματος, τόσο των ενηλίκων όσο και των νηπίων.